

## Bayeux★★★

Dolna Normandia

LICZBA MIESZKAŃCÓW 14 961

Bayeux emanuje nostalgicznym urokiem dawnej świetności stołecznego miasta okręgu Bessin. Znajdziemy tu doskonale zachowaną wspaniałą spuściznę złotych wieków miasta. Historia Bayeux znacząca była ważnymi podbojami: Normanów w wiekach IX–XI (do 1066 r., daty podbicia Anglii przez Normanów) oraz w roku 1944, kiedy po lądowaniu aliantów na plażach Normandii Bayeux stało się pierwszym wyzwolonym miastem Francji. Uliczki starego miasta odkrywają przed nami wiele zachwycających zabytków, jak np. katedrę czy słynną *Tkaninę z Bayeux*, zwaną też tkaniną królowej Matyldy – bez wątpienia największy „komiks” świata. To arcydzieło do dziś wywołuje podziw zwiedzających. Bayeux położone jest w połowie drogi między Caen i Carentan, niedaleko plaż, na których odbyło się lądowanie aliantów oraz Omaha Beach i Arromanches. Miasto stanowiło ważny punkt na trasie lądowania aliantów, oznaczonego jako „D Day” (dzień rozpoczęcia operacji). Można zwiedzić miejsca historycznego szlaku bitwy o Normandię, akcji oznaczonej kryptonimem „Overlord”. *Pont St-Jean, 14400 Bayeux, ☎ 02 31 51 28 28, www.bayeux-tourism.com. Można kontynuować podróż do Caen.*

### Zwiedzanie

#### Tkanina z Bayeux (królowej Matyldy)★★★

02 31 51 25 50. *Otwarte: 9.00–19.00 od maja do sierpnia, 9.00–18.30 od połowy marca do kwietnia oraz we wrześniu i październiku, 9.30–12.30 i 14.00–18.00 od listopada do połowy marca.* *Zamknięte: dwa tygodnie w styczniu, 1 stycznia i 25 grudnia, ☞ 7,50 EUR (do 10 roku życia wstęp wolny).*

Wykonana techniką haftu *Tkanina z Bayeux* jest wystawiona w **Centrum Guillaume-le-Conquérant**. Jest to doskonale miejsce na prezentację tego klejnotu sztuki romańskiej. Zwiedzanie podzielone jest na pięć etapów: najpierw wchodzimy do sali Guillaume, gdzie na ekranach wyświetlany jest film dokumentalny związany z tkaniną, opowiadający historię Wikingów. Następnie można podziwiać wystawioną w długim pasażu tkaninę, która w 58 haftowanych scenach przedstawia historię Wilhelma I Zdobywcy oraz Normandii i Harolda, króla Anglii. Warto zwrócić uwagę na pieczołowicie oddane szczegóły opowiadania. Anglicy wyróżniają się dzięki wąsom i długim włosom, Normanowie charakteryzują się ogolonymi karkami, duchownych rozpoznajemy dzięki tonsurom, a kobiety poprzez szerokie suknie i głowy przysłonięte welonami. Łacińskie napisy wykonane są czcionką saksońską i umieszczone wzdłuż całej niemal długości tkaniny. Warto przyjrzeć się uważnie scenom odjazdu Harolda, audiencji Wilhelma, Mont-St-Michel, przysięgi Harolda, śmierci i pogrzebu Edwarda Wyznawcy, pojawienia się komety Halleya zwiastującej porażkę Harolda, budowy floty, marszu na Hastings oraz bitwy i śmierci Harolda. Na brzegach tkaniny wyszyte są fantazyjne motywy zwierzęce.

**Stare miasto:** warto zwrócić uwagę na kamienne domy na drewnianym szkieletcie przy rue St-Martin; **Katedra Notre-Dame★★★**, reprezentująca normandzką odmianę gotyku; **Muzeum bitwy o Normandię★** (Musée-mémorial de la Bataille de Normandie).

**Okolice:** **Château de Balleroy★**, **Port-en-Bessin★**.

#### Pierwszy komiks świata

Prawdopodobnie tkanina z Bayeux została zamówiona w warsztacie tkackim przez Odyna z Conteville, hrabiego Kent, biskupa Bayeux i przyrodniego brata Wilhelma, jako ozdoba przeznaczona do katedry. Tkanina znajduje się w inwentarzu skarbcza korony francuskiej od 1476 r. W XVIII w. wykonanie tkaniny zostało mylnie przypisane królowej Matyldzie, żonie Wilhelma. Wymiary tego arcydzieła to 70 m długości i 0,5 m szerokości. Haft wykonany jest na lnianym płótnie wełnianą nicią w różnych kolorach. Tkanina jest pełna realistycznych scen, które oprócz wartości artystycznej mają także znaczenie dokumentalne – przedstawiają średniowieczne narzędzia, łodzie, broń oraz zyczące epoki.

### Książka adresowa

#### Noclegi

**Hotel Reine Mathilde, rue Larcher 23,** ☎ 02 31 92 08 13, zamknięte od 15 listopada do 15 lutego, 16 pok.: 50 EUR, ☞ 6 EUR.

Jeśli pragniecie zamieszkać w sercu starego miasta możecie wybrać ten mały rodzinny hotel, znajdujący się w pobliżu katedry i ekspozycji słynnej *Tkaniny z Bayeux*. Jasne drewniane meble, belki pod sufitem – oto typowy wystrój wnętrza w tym przytulnym hoteliku. Pokoje urządzone są w prosty sposób, niektóre z nich posiadają mansardowy dach.

#### Restauracje

**Hostellerie St-Martin, 14480 Creully** (14 km na wschód od Bayeux), ☎ 02 31 80 10 11; 13/35,50 EUR. Dawniej w salach tej restauracji mieścił się targ miejski. Na szczególną uwagę zasługuje pochodzące z XVI w. sklepienie lokalu. To urocze miejsce zyska sympatię tych, którzy lubią wystrój z kamienia, kominki i rzeźby. W karcie znajdziemy tradycyjne potrawy regionalne. Restauracja posiada kilka pokoi gościnnych.

**Le Pommier, rue des Cuisiniers 40,** ☎ 02 31 21 52 10, zamknięte: 7–28 lutego, od 21 listopada do 2 grudnia, we wt. wieczorem i śr. (poza okresem lipiec–sierpień); 16/26,50 EUR.

Ta charakterystyczna restauracja z fasadą w kolorze zielonego jabłuszka znajduje się w pobliżu katedry. Specjalizuje się w potrawach z Normandii. Ściany jadalni zdobione są kamiennymi dekoracjami.

#### Zakupy

**Naphtaline, parvis de la Cathédrale 16,** ☎ 02 31 21 50 03, www.naphtaline-bayeux.com, godziny otwarcia: 10.00–19.00 od kwietnia do października, 14.00–18.30 w listopadzie, 11.00–12.30 i 14.00–18.30 w marcu i grudniu, zamknięte w styczniu i lutym, we wt. i święta (poza sezonem). W pięknym budynku z XVIII w. mieszczą się dwa sklepy z zabytkowymi i współczesnymi koronkami, porcelaną z Bayeux i reprodukcjami słynnej tkaniny z Bayeux wykonanej na krosnach Jacquard.

## Beaujolais★★★

Rodan-Alpy

We Francji zwykło się mawiać, że do Lyonu wpływają trzy rzeki: Rodan, Saona i... Beaujolais. Potwierdza to stereotyp, że Beaujolais istnieje w świadomości zbiorowej jedynie jako rejon produkcji win. Taki pomysł może się podobać miłośnikom tego boskiego trunku, ale nie uwzględnia innych ważnych bogactw okręgu Beaujolais, nie daje również pojęcia o wspaniałości krajobrazu okolic miasta. Na północy znajdziemy nietknięte przez człowieka obszary górskie, głównie gęste lasy sosnowe, na południu natomiast urocze wioski w rejonie Pierres Dorées, które błyszczą w oddali już od świcie. Rzeka Saona dzieli region na dwie części: Dombes i położony na północnym wschodzie od Lyonu okręg Beaujolais, który jest spizarnią całego regionu. Ruch między północną i południową częścią regionu odbywa się przez Dolinę Saony.

### Okolice

#### ZIEMIE BEAUJOLAIS★

*Wzniesienie St-Amour-Bellevue, na północ od Mâcon.*

Droga opasa rejon uprawy latorośli. Wspaniały widok na Dolinę Saony. Każda wioska posiada własne stowarzyszenie producentów wraz z piwnicą win, w której można spróbować miejscowych wyrobów.

#### St-Amour-Bellevue

Miasteczko to znajduje się na północnym skraju rejonu Beaujolais. Produkuje się tutaj zarówno czerwone wina o charakterystycznym, bardzo ciemnym zabarwieniu, jak i cenione wina białe.

#### Juliénas

Szczepy *Juliénas* dają wino o ciemnym zabarwieniu, które można spróbować w piwnicy urządzonej w dawnym kościele. Dekoracje wnętrza nawiązują do bachanaliów.

*Dojazd drogą D 266 w kierunku południowym.*

## Książka adresowa

## Noclegi

☞ **Chambre d'hôte Gérard Lagneau**, Huire, 69430 Quincié-en-Beaujolais (drogą D 37, w kierunku Beaujeu, i przy stacji benzynowej Avia), ☎ 04 74 69 20 70, <http://lagneau.operation.org>, zamknięte w styczniu, 🚗, konieczna wcześniejsza rezerwacja; 46/58 EUR, ☑. Ten uroczy budynek z kamienia otoczony jest winnicami i stanowi doskonały punkt wypadowy wycieczek po całym regionie. Pokoje umeblowane są skromnie, a właściciel posiada sklep z winami, gdzie można spróbować trunków własnej produkcji.

## Restauracje

☞ ☞ **La Terrasse du Beaujolais**, Route d'Avenas, 69115 Chiroubles, ☎ 04 74 69 90 79, zamknięte od 8 grudnia do 1 marca (oprócz sb. i nd. w południe) oraz w niedzielne wieczory (w lipcu i sierpniu); 22/53 EUR. Tak jadalnia, jak i taras restauracji znajdują się w najwyższej położonym punkcie Chiroubles. Rozciąga się stąd wspaniały widok na góry w okolicach Beaujolais. Kuchnia przeważnie regionalna (chleb, pasztety

i domowe tarty). W godzinach popołudniowych miejsce to przekształca się w herbaciarnię.

☞ ☞ **Les Platanes de Chénas**, Aux Deschamps, 69840 Chénas (2 km na północ od Chénas drogą D 68), ☎ 03 85 36 79 80, zamknięte w lutym, od 23–28 grudnia, we wt. i śr. (poza okresem lipiec–sierpień), śniadanie 17 EUR, obiad 33/58 EUR. Warto tu przyjechać na obiad czy kolację, chociażby ze względu na wspaniały widok, jaki rozciąga się z tarasu. Doskonałe wina, smaczne potrawy i piękny widok na winnice Chénas.

## Zakupy

W tym rejonie, który sławę zawdzięcza uprawie winorośli, zwykło się zwiedzać piwnice win. Taka wizyta połączona jest zazwyczaj z degustacją, która pozwala odkryć miejscowych producentów i odmiany win. Niektóre najbardziej znane piwnice znajdują się w rejonie Château de la Chaize (ciągnie się przez 108 km), Clochemerle i Villié-Morgon, ale warto również odwiedzić inne piwnice, prowadzone przez hodowców winnej latorośli w okolicy.

## Święto wina

Winnice, rozciągające się na długości 60 km i szerokości 12 km, stanowią ważną część regionu Burgundii, na południe od obszaru Mâcon, aż do górskich rejonów Lyonnais. Hodowany tu szczep winny nazywa się *gamay noir* i służy do produkcji win czerwonych. W północnej części Beaujolais rosną najbardziej cennie szczepy, z których powstaje dziesięć typów win: Brouilly, Chénas, Chiroubles, Côte-de-Brouilly, Fleurie, Juliéas, Morgon, Moulin-à-Vent, Régnié i Saint-Amour. *Beaujolais-villages* to charakterystyczne, cennie wina o lekkim posmaku owocowym. W części południowej rejonu Beaujolais, w miejscowości Pierres Dorées, produkowane jest młode i świeże wino *Beaujolais supérieur*. W trzeci czwartek listopada zostaje ono wypuszczone do sprzedaży pod nazwą *Beaujolais nouveau*. We Francji dzień ten jest wielkim świętem; wszyscy degustują tegoroczne wino, bary i tawerny wypełniają się ludźmi. *Beaujolais nouveau* posiada charakterystyczny posmak bananów oraz czerwonych owoców i zdobywa coraz większe uznanie na całym świecie.

## Chénas

Jest ojczyzną dwóch znanych win: *Moulin-à-vent*, ciężkiego i ciemnego wina czerwonego, wytwarzanego ze szczepu, który rośnie w Chénas i w Romanèch-Thorins oraz lżejszego wina *Chénas*.

Dojazd: po przejechaniu Romanèche, w prawo drogą D 32.

## Fleurie

Jest to miejsce wytwarzania znanych młodych win o lekkim posmaku owocowym.

## Villié-Morgon

Wina z Villié-Morgon mają zdolność starzenia się. Wytwarzane są na podłożu zawierającym łupkowate minerały i posiadają silny, owocowy zapach.

Dojazd drogą a D 9, a następnie w prawo drogą D 68E.

## Mont Brouilly

Brouilly to najbardziej na południe wysunięte winnice Beaujolais. Na stokach Mont Brouilly produkowane jest *Côtes-de-brouilly*, owocowe wino o bogatym bukicie. W okolicy produkowane jest również wino *Brouilly*.

Wracając do Cercé należy zjechać na drogą D 37.

## Beaune☆☆

## Burgundia

LICZBA MIESZKAŃCÓW 21 923

Beaune położone jest w samym sercu winnic Burgundii. Jest to region znanych win i miasto z ogromną spuścizną kulturalną. Znajdziemy tu zabytkowe przytulki, muzea, kościół Notre-Dame, mury obronne, sklepiki i piwnice pełne win, ogrody i parki oraz dawne pałacyki i zabytkowe domostwa z okresu największej świetności miasta. Jest to jedno z najpiękniejszych miasteczek Burgundii. *Beaune posiada bardzo dobre połączenia drogowe nie tylko z resztą Francji. Dojazd autostradą A 6, A 31 (północ) i A 36 (wschód); drogą N 74 do Chagny, D 19 do Chalons, D 973 do Seurre.* 📍 Rue de l'Hôtel-Dieu, 21200 Beaune, ☎ 03 80 26 21 30, [www.ot-beaune.fr](http://www.ot-beaune.fr). Można kontynuować podróż do: Autun, Cluny, Dijon.

## Rycerze z Tastevin

W 1934 r. niewielka grupa Burgundczyków, którzy spotykali się w piwnicy w Nuits-St-George, zniecierpliwiona kłopotami ze sprzedażą wina, postanowiła założyć stowarzyszenie. Celem zrzeszenia miało być rozreklamowanie najlepszych win Francji i Burgundii. W ten sposób narodziła się, a z czasem rozpoznała poza granice Francji i Europy, renowa win burgundzkich. Do dzisiaj zrzeszenie zbiera się kilka razy do roku w Grand Cellier. Pięćdziesięciu gości honorowych zostaje zaproszonych na uroczystą kolację zwaną *disnées*, podczas której wielki mistrz, wielki szambelan i najważniejsi członkowie dokonują mianowania nowych „rycerzy” bractwa, zgodnie z rytmem, inspirowanym jednym z wielkich dzieł Molière, *Chorym z urojenia*.

## Zwiedzanie

## Hôtel-Dieu☆☆☆

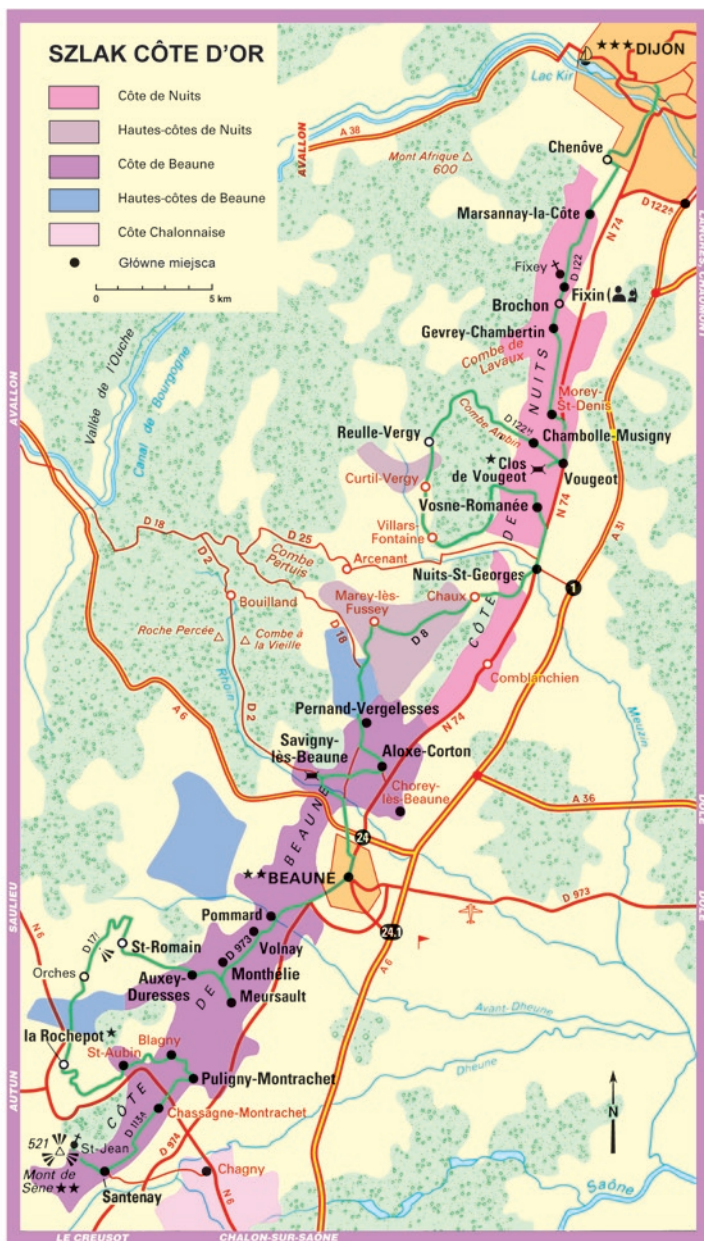
☎ 03 80 24 45 00, [www.hospices-de-beaune.tm.fr](http://www.hospices-de-beaune.tm.fr). 🗺️🕒 Otwarte: 9.00–18.30 od końca marca do połowy listopada, 9.00–11.30 i 14.00–17.30 przez resztę roku. Możliwe zwiedzanie z przewodnikiem (czas ok. 1 godz.), ☎ 5,50 EUR (dzieci 2,70 EUR).

Nicolas Rolin (zob. Autun), kanclerz Filipa Dobrego ufundował w 1443 r. przytulki w Beaune, które są przykładem architektury utrzymanej w stylu burgundzko-flamandzkim. Największa sala zwana jest **schronieniem ubogich☆☆☆**, ma 72 m długości, 14 m szerokości i 16 m wysokości. Wspaniałe sklepienie w kształcie odwróconej szalupy łodzi zostało ozdobione ogromnymi poprzecznymi belkami, uchodzącymi do paszcz potworów morskich. Ciekawie rozwiązano rozłożenie baldachimów, zasłon i łóżek w kolorach białym i czerwonym. W głębi sali warto zwrócić uwagę na wspaniały **pomnik Ecce Homo★** (XV w.) z polichromowanego drewna o wysokości 1,76 m.

W sali Poliptyku wystawiony jest **Sąd Ostateczny☆☆☆** Rogera Van der Weydena (1400–1464). Ten wspaniały zabytek sztuki flamandzkiej powstał w latach 1445–48, na zamówienie Nicolasa Rolin. Sąd Ostateczny przedstawiony jest w sposób tradycyjny, z wielkim wyczuciem przestrzeni, detalu i koloru. W centrum umieszczony jest Chrystus w towarzystwie Matki Boskiej i Jana Chrzciela. Przedstawiony na pierwszym planie Św. Michał waży dusze. Warto zwrócić uwagę na ekspresyjność każdej z postaci. Na bocznej ścianie znajdują się panele z tylną stroną nastawy poliptyku. Znajdziemy wśród nich zarówno portrety fundatorów – Nicolasa Rolin i jego małżonki, jak i monochromatyczne malowidła *en grisaille*, utrzymane w odcieniach szarości.



Szczegół stropu przytulki w Beaune



🏛️🏛️ **Kolegiata Notre-Dame**★ (tapiserie★★); **Muzeum Win Burgundzkich**★ (Musée du Vin de Bourgogne); **Mury obronne**★.

🏛️🏛️ **Wycieczki: Archéodrome de Bourgogne (Park archeologiczny)**★ – edukacyjny szlak dotyczący historii regionu od paleolitu do roku 1000. *Dojazd autostradą, najlepiej zaparkować samochód na postoju Beaune-Tailly (na trasie Paris-Lyon) lub Beaune-Merceuil (na trasie Lyon-Paris).*

*Dojazd: autostradą 7 km i na południe od Beaune drogą D 18 i D 23.*

## Trasy zwiedzania

### SZLAK CÔTE-D'OR★★

Na długości ok. 65 km, równoległe do autostrady A 6, na odcinku między Dijon i Santenay rozciągają się stoki nad doliną Saony zwane Côte-d'Or. Produkowane są tu znane apelacje, cenione w świecie znawców i degustatorów win.

Winnice położone są na wschodnich stokach wyżyn poprzecinanych przez liczne wąwozy. W tych właśnie parowach, na południowych i wschodnich zboczach, hodowana jest winorośl. Szczyty wzniesień pokryte są zaroślami, a uprawy zajmują dobre nasłonecznione i zabezpieczone przed zimnymi wiatrami wapienne stoki. Hodowane tu szczepy wykorzystywane do produkcji win czerwonych to *pinot noir*, natomiast białe wina wytwarza się z *chardonnay*.

### Côte de Nuits

Ta część Côte-d'Or rozciąga się od Fixin aż po Corgoloin (20 km). Produkuje się tu wyborne wina czerwone, charakteryzujące się bogatym bukietem i wysoką zawartością alkoholu. Wina te potrzebują ok. 8–10 lat, aby nabrać wszystkich cenionych właściwości.

### Nuits-St-Georges

Sława win z tego rejonu sięga czasów Ludwika XIV., kiedy to lekarz królewski Fagon przepisał Królowi Słońce kilka kieliszków *Nuits* i *Romané* do każdego posiłku, jako lekarstwo. W niedługim czasie cały dwór postanowił poddać się tej samej kuracji.

## Książka adresowa

### Noclegi

🏨🏨 **Hotel Le Cep**, *rue Maufoux 27*, ☎ 03 80 22 35 48, [www.hotel-cep-beaune.com](http://www.hotel-cep-beaune.com), 📄 49 pok.: 125/240 EUR, 🛏 18 EUR. Hotel znajduje się w pięknych zabytkowych budynkach z XVI i XVIII w., w sercu starego miasta. Każdy pokój nosi nazwę jednego z win wytwarzanych na Côte d'Or. Wyposażenie stanowią zabytkowe meble. Śniadanie można zjeść w wielowiekowej piwnicy z belkowanym stropem lub na dziedzińcu z portykami, który przynosi gości hotelu do czasów renesansowych.

### Restauracje

🍽️ **Le Bouchon**, *plac de l'Hôtel-de-Ville, 21900 Meursault (8 km na południowy zachód od Beaune drogą N 74)*, ☎ 03 80 21 29 56, zamknięte od 20 listopada do 28 grudnia, w niedzielne wieczory i w pn.: 13/30 EUR. Jest to położone w centrum Meursault bistro, które posiada pewną liczbę wiernych klientów. Wnętrze jest skromne. Serwowane są tu potrawy regionalne, a menu jest dobrze skomponowane.

🍽️ **Le P'tit Paradis**, *rue Paradis 25*, ☎ 03 80 24 91 00, zamknięte od 8–16 marca, 9–17 sierpnia, od 21 listopada do 14 grudnia, w pn. i wt.: 18/21 EUR. Z jadalni, przed którą znajduje się taras, rozciąga się widok na uroczy ogród. Kuchnia jest tu przeważnie regionalna, a wina pochodzą z niewielkich lokalnych wytwórni.

🍽️ **La Table d'Olivier Leflaive**, *plac du Monument 1, 21190 Puligny-Montrachet (12 km na południowy zachód od Beaune drogą N 74)*, ☎ 03 80 21 37 65, [www.olivier-leflaive.com](http://www.olivier-leflaive.com), zamknięte od grudnia do lutego, wieczorami i w nd.; 38/48 EUR. Głównym punktem serwowanych tu posiłków są wina własnej produkcji. Potrawy lekkie i nieskomplikowane. Dobór właściwego napoju nie jest trudny – wszystko zostanie nam objaśnione. Niezapomniane doświadczenie!

### Zakupy

**Marché aux Vins**, *rue Nicolas-Rolin 2*, ☎ 03 80 25 08 20, [www.marcheauxvins.com](http://www.marcheauxvins.com), godziny otwarcia: 9.30–19.00 w lipcu i sierpniu, 9.30–12.00 i 14.00–18.30 od września do połowy czerwca, zamknięte 1–2 stycznia i 25–26 grudnia. Jest to targ win urządzony w dawnym kościele (najstarszy w Beaune, powstały ok. XIII–XIV w.), naprzeciw słynnych historycznych przytułków. Można tu kupić szeroki wybór starzejących się win w niewygórowanych cenach (wiek: 3–15 lat), wytworzonych z 18 różnych szczepów winnych. Istnieje możliwość zwiedzenia piwnicy, w której przechowywane są najlepsze butelki, niektóre datowane na 1911 r.

**Le Comptoir Viticole**, *rue Samuel-Legay 1*, ☎ 03 80 22 15 73, [www.comptoirviticole.com](http://www.comptoirviticole.com), godziny otwarcia: 8.00–12.00 (9.00–12.00 w pn.) i 14.00–19.00, zamknięte w nd. i święta. Jest to sklep dla miłośników win i hodowców winorośli – znajdują oni tutaj wszystko, o czym mogą zamarzyć i co geniusz ludzki był w stanie wymyślić w tym zakresie, jak np. przyrządy do zamykania butelek, cedzaki, korkociągi, i wiele innych...

**L'Athenaeum de la Vigne et du Vin**, *rue de l'Hôtel-Dieu 7*, ☎ 03 80 25 08 30, [www.atheneumfr.com](http://www.atheneumfr.com), otwarte w godz.: 10.00–19.00, zamknięte 1 stycznia i 25 grudnia. Jest to znana na całym świecie księgarnia, słynąca ze zbiorów na temat Burgundii, enologii i kulinariów. Można tu znaleźć serię akcesoriów związanych z winem, takich jak korkociągi, kieliszki do degustacji... Można tu zaopatrzyć własny sklep. Warto zajrzeć.

### Wydarzenia

**Les Trois Glorieuses**, ☎ 03 80 61 07 12, trzecia niedziela listopada to tzw. dzień Trois Glorieuses (czyli „trzech okrytych chwałą”), kiedy rozpoczyna się sprzedaż wina w Beaune, po Vougeot i przed Meursault. St-Vincent tournante – jest to święto ludowe, które odbywa się pod koniec stycznia w jednej z miejscowości regionu.

**Vosne-Romanée**

W tym rejonie produkowane są słynne delikatne wina czerwone. Wśród tutejszych *climats* wyróżniają się *Romanée-conti* (jedno z najdroższych win świata), *Tâche*, *Richebourg* i inne światowej sławy trunki.

**Clos de Vougeot**

Wspaniała winnica Clos (50 ha) od XII w. do Rewolucji Francuskiej była własnością opactwa Cîteaux. W **Zamku Clos de Vougeot** można zwiedzić Grand Cellier (XII w.), gdzie odbywają się uroczystości zakonu Tastevin, tłocznie do wina z XII w., cztery gigantyczne prasy, kuchnię z XVI w. z ogromnym komikiem i sklepieniem podtrzymywanym przez jedną kolumnę oraz sypialnię konwersów z XIV-wiecznym, wspaniałym ozdobnym wiązaniem z drewna.

📍 Zwiedzanie z przewodnikiem (czas ok. 1 godz.). 🕒 Otwarte: 9.00–18.30 od kwietnia do września, 9.00–17.00, w sb., 9.00–11.30 i 14.00–17.30 od października do marca, 9.00–11.30 i 14.00–17.00 w sb. 🕒 Zamknięte: 1 stycznia, 24–25 i 31 grudnia, ☎ 03 80 62 86 09, 📄 3,20 EUR.

**Gevrey-Chambertin**

Gevrey-Chambertin to zespół winnic. Wytwarzane tu wina wyróżniają się spośród innych produkowanych w rejonie Côte de Nuits siłą. W ciągu wielu lat leżakowania wina te nabierają mocy i zyskują wspaniały bukiet.

**Fixin**

Wymowa miejscowa to „Fissan”. Wytwarzane jest tu wino słynne z bogatego i głębokiego bukietu. Niektóre jego odmiany należą do najwyżej cenionych na Côte de Nuits.

**Côte de Beaune**

Rozciąga się na północ od Aloxe-Corton, aż po Santenay (24 km). Wytwarzane są tu zarówno znakomite wina białe, jak i czerwone. Są to „najszybciej” produkowane wina w rejonie Côte de Nuits, gdyż najwcześniej się starzeją.

**Aloxe-Corton**

Podobno sam Karol Wielki posiadał winnice w tych stronach i stąd właśnie pochodzi nazwa wytwarzanego tu wysoko cenionego białego wina Corton-charlemagne. Niewątpliwie Aloxe-Corton to rejon produkcji głównie win czerwonych, które z wiekiem uzyskują subtelny aromat i nie tracą mocy.

**Pommard**

Nazwa wioski pochodzi od wezwania starożytnej świątyni poświęconej etruskiej nimfie Pomonie, która była patronką ogrodów i owoców. Czerwone wina z Pommard charakteryzują się wspaniałym odcieniem. Trunki z Pommard zyskały sobie uznanie wśród królów i poetów, m.in. Henryka IV, Ronsarda i Wiktora Hugo.

**Auxey-Duresses**

Grupki domów kryją się w głębokim wąwozie, który biegnie aż do **Rocheport**, gdzie znajduje się zamek. Wytwarzane są tu doskonałe czerwone i białe wina.

**Meursault**

To nazwa małej miejscowości, która pochodzi prawdopodobnie od nasypu stanowiącego granicę między Côte de Meursault i Côte de Beaune, znanego jako „szczyrski skok”. *Meursaults*, *Puligny* i *Chassagne-montrachet* to cenione przez znawców, najlepsze białe wina na świecie. Posiadają one charakterystyczny orzechowy posmak oraz upajający aromat dojrzałych winogron. Są to wina wytrawne, a zarazem bardzo delikatne, należą do najbardziej cenionych i najdroższych na świecie.

**Puligny-Montrachet**

Produkują się tu wyjątkowe białe wina, które charakteryzują się dobrze odczuwalnym bukietem, wyraźną strukturą i zielonkawym kolorem. Czerwone wina z tego rejonu są mocne.

**Santenay**

Santenay jest otoczone wąwozami i ogromnymi winnicami. Miejscowość ta zawdzięcza sławę winom, wodzie mineralnej i salinom. Produkowane są tu delikatne czerwone wina o owocowym posmaku.

**Beauvais**★★

Pikardia

LICZBA MIESZKAŃCÓW 59 003

Beauvais to stolica departamentu Oise. Najlepiej przyjechać tu od strony Paryża (most). Wspaniała sylwetka katedry z szeroko rozpiętymi łukami przyporowymi wznosi się malowniczo ponad dachami budynków miejskich. Ten przepiękny przykład architektury gotyckiej, chociaż posiada najwyższe prezbiterium na świecie (68 m), nigdy nie został ukończony. Dojazd autostradą A 16. Beauvais położone jest między Paryżem i Amiens; dojazd drogą N 31 (między Rouen i Compiègne). 📍 Rue Beauregard 1, 60000 Beauvais, ☎ 03 44 15 30 30, www.beauvais.fr. Można kontynuować podróż do: Auvers-sur-Oise, Chantilly, Compiègne.

**Dywany z Beauvais**

W 1664 r. Ludwik XIV, idąc za radą Colberta, założył Królewską Fabrykę Tapiserii w Beauvais. Dywany wykonywane były na horyzontalnych krosnach. Do tkania używano wełny i jedwabiu. W 1804 r. fabryka przekształcała się z królewskiej w państwową. W 1939 r. warsztaty zostały przeniesione do Aubusson, a w 1940 r. fabryka uległa zniszczeniu. W 1989 r. krosna powróciły do Beauvais.

**Zwiedzanie****Katedra St-Pierre**★★★

☎ 03 44 48 11 60. 📍🕒 Otwarte: 9.00–18.15 w lipcu i w sierpniu, 9.00–12.15 i 14.00–17.30 (18.15 od listopada do marca) przez resztę roku. Można wypożyczyć przewodnik audio (25 min) w lecie o godzinach: 10.40, 11.40, 14.40, 15.40 i 16.40; w zimie o: 11.40, 14.40 i 15.40. 🕒 Zamknięte: 1 stycznia, 📄 4 EUR (dzieci 1 EUR).

Z pierwszej katedry, powstałej w czasach Karola Wielkiego, pozostały jedynie trzy fragmenty muru nawy. W 1125 r. biskup i kanonik postanowili, że powstanie tu największa świątynia średniowiecza. Wysokość nawy miała wynosić 48 m, a sklepienie 68 m (są to wymiary zbliżone do wysokości wieży katedry Notre-Dame w Paryżu). Niestety filary zostały rozstawione zbyt daleko od siebie i naprężenie na przyporach okazało się zbyt duże. Prace zostały przerwane podczas Wojny Stuletniej i ponownie podjęte ok. 1500 r. Do transeptu dobudowano wówczas zakończoną iglicą wieżę. W roku 1569, na wysokości 153 m n.p.m. został umieszczony krzyż. W 1573 r. nastąpiła katastrofa budowlana: podczas procesji z okazji święta Wniebowstąpienia, gdy wierni powracali do kościoła załamały się filary świątyni. Dzięki wspólnemu wysiłkowi miejscowego duchowieństwa i parafian zdołano odbudować prezbiterium i transept.

**Wnętrze**★★★ katedry prezentuje się imponująco. Ogromna wysokość sklepienia sprawia, że człowiek czuje się mało znaczący na tle ogromu budowli. Przez **witraże**★★ sączy się do wnętrza rozproszone światło. W centralnej części południowego medalionu rozety z 1551 r. umieszczone jest przedstawienie Ojca Przedwiecznego; u stóp Boga znajdują się święci i apostołowie. Naprzeciw umieszczono wyobrażenia dziesięciu wieszczek udzielających przestrogi prorokom (1537).

Dodatkową atrakcją stanowi znajdujący się w katedrze **zegar astronomiczny**★, który składa się z 90 tys. części. Mechanizm ten został zamontowany w latach 1865–68 przez Louis-Auguste Vêritégo. 52 kule znaczą długość dnia i nocy, pory roku, godziny, czas geograficzny (na południku w Paryżu). 50 automatów przedstawia pięć razy dziennie scenę Sądu Ostatecznego.

📍 **Muzeum Départemental de l'Oise**★; Manufaktura dywanów (Manufacture Nationale de la Tapisserie).

📍 **Wycieczki: Gerberoy**★★, 23 km na północny zachód od Beauvais drogą D 133.